

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמה רבא
מן שמיא ועינים תראה בנים
ובני בנים כשתילי זיתם סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקוויגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב בעומה להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איה ממוורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יחיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תנומכי.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שיוסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלילה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
והבטיח שילמליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשי הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

מלליצי יין ושיר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס זי"ע

ותזנח משלום נפשי נשיתי טובה ואומר אבד נצחי ותוחלתי מה'. לכאורה תמוה מאד איך יתכן שיאבד התקוה מהקב"ה. ויש לפרש עפ"י מה שידוע שאם אין שלום אין כלום, ומצינו בזה"ק (ח"א פח). שהברכה שורה על האדם רק יש לו איזה דבר בביתו, ואזי יכול להתרבות ע"י הברכה, אולם אם אין לו כלום אין נעשה לו שום נס. ובכך פירש הזוה"ק כוונת הפסוק שאמר אלישע לאשה השונמית 'הגיד לי מה יש לך בבית', דמשום כן שאל אותה מה יש לה, כי צריך שיהיה לה איזה דבר שעליו ישרה הברכה. ולפי"ז מתבאר יפה כוונת הכתוב שהקדים המקוץ לומר 'ותזנח משלום נפשי', והיינו שאבדו את השלום, והלא כשאין שלום אין כלום, א"כ ממילא 'אבד נצחי' שנאבדה מהם התקוה, כי כשאין כלום אי אפשר לברכה ולנס לחלו. אמנם כשיהיה להם השלום אזי בודאי יהיה להם כל הברכות. (זרע שמשון קינות אות י').

השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם. יש לדקדק למה כתיב בפסוק 'ונשוב', וקרינן 'ונשובה'. ועוד יש להבין מה הכוונה במה שסיים 'חדש ימינו כקדם'. ויש לתרץ באופן שקושיא האחת מתרצת את השניה, דהנה אמרו (יומא כא): שבמקדש שני היו חסרים חמשה דברים, לא ירדה אש מן השמים, לא היה אורים ותומים, לא היה ארון וכו', וזה נרמז בפסוק זה שנכתב אחר כל הפסוקים שבמגילת איכה, שמדברים מענין צרות הגלות, ומבקשים בבקשה מאת הש"ת השיבנו ה' וגו', והיינו ששייב ה' אותנו אליו, כתוב 'ונשוב' חסר ה"א, לרמז שאף אם אין אנו ראוים לכך ששייב אותנו בשלימות, על כל פנים ששייב אותנו אפילו מבלי ה"א, כלומר מבלי החמשה דברים, וכפי שהיה בבית המקדש השני. אולם קוראים 'ונשובה', כי תפילתנו ותקוותנו היא שיתקיים בנו כפי הקריאה 'ונשובה' מלא, ששייב אותנו והיה לנו אף אותם ה' דברים שחסרו בבית שני, וזה יתקיים כשיחדש ימינו כקדם, היינו כמו שהיה במקדש ראשון בעת שנבנה בימי שלמה. (שם סוף אות י"ג).

לע"נ הג"ר נחום ב"ר יוסף הסופר מטאחוב זצ"ל יא"צ א"י אייר
אלה הדברים אשר דיבר משה אל כל ישראל.
 הנה כ"מ שנאמר 'אלה', פוסל את הראשונים.
 ונראה שאמר כאן 'אלה', כי אמרו (עירובין נד):
 כיצד סדר משנה, משה למד מפי הגבורה, נכנס
 אהרן ושנה לו משה פרקו, נסתלק אהרן וישב
 לשמאל משה, נכנסו בניו ושנה להם משה
 פירקו, נסתלקו בניו וכו' נכנסו זקנים ושנה
 להם משה פירקו, נסתלקו זקנים נכנסו כל
 העם ושנה להם משה פירקו, ע"כ. מיהו דברים
 אלו שהם דברי תוכחות דיברן משה **אל כל**
ישראל יחדיו, [ולכן כתיב 'אלה', דפוסל את
 הראשונים, דאינו דומה לשאר הדברים שדיבר
 משה לבני ישראל].

אשר דיבר משה אל כל ישראל. לא אמר 'בני
 ישראל' כמורגל, אך לפי ששם 'ישראל' מרמז
 על 'יש' ששים ר'בוא א'ותיות 'לתורה', והנה
 מבולעדי משנה תורה לא תמצא המספר, לכן
 רמז 'אלה הדברים' שייכים 'אל כל ישראל', ר"ת
 'יש' ששים ר'בוא א'ותיות 'לתורה' נוטריקון
 'ישראל'. [ולפיכך לא נקט הכתוב 'בני ישראל'
 כמורגל, שבא לרמז כי בספר משנה תורה
 יתוספו האותיות שישלימו את 'כללות ישראל',
 וזה שאמר 'אל כל ישראל' היינו להשלים את
 המספר המכוון לכללות ישראל].

לע"נ הג"ר דוב מאיר קרוינער ב"ר אליהו צבי זצ"ל יא"צ ז' אב
שלוחי מצוה אינן ניזוקין במילה. (המשך
 משבוע העבר). כתב בשו"ת הרדב"ז (אלף ר'),
 דלחולה שיש בו סכנה, מותר לחלל שבת עליו
 אף בדברים שאין בהם צורך כל כך, דאולי יבוא
 מזה לידו סכנה. וביאר האבני נזר (או"ח שם)
 שיטתו לפי יסוד הנ"ל. וז"ל: לכן ניחא שעושין
 כל צרכי החולה בשבת [אף בדברים] שאין
 במניעת הדבר סכנה. דלא שייך לומר שלא
 לחלל שבת ונסמוך על שלוחי מצוה אינן
 ניזוקין, כיון שזה נוגע לאחר, דהמצוה עושין
 אנחנו שנשבות בשביעי, וההיזק יהיה לחולה
 שיסתכן, ולא שייך בזה הכלל דשלוחי מצוה
 אינן ניזוקין, עכ"ל.

והנה אביו של האבנ"ז הקשה (אבנ"ז או"ח
 סימן תנ"ג) וז"ל: הנה בנוגע יולדת תוך שבעה
 ביוה"כ, פסק בשו"ע (סי' תרי"ז סעי' ד'), דדוקא
 אם אמרה 'צריכה אני', אז מאכילין אותה
 ביוה"כ, [אבל אם לא אמרה בפירוש
 'צריכה אני', אין מאכילין אותה]. ואילו
 בנוגע בשבת פסק בשו"ע (סי' ש"ל
 סעי' ד') בנוגע יולדת, דדוקא אם
 אמרה 'איני צריכה', אין מחללין, [אבל
 אם לא אמרה בפירוש 'איני צריכה',
 מחללין עליה (השבת), וסותר סתמא
 לסתמא, עכ"ל.

ותירץ האבני נזר (סי' תנ"ד) לפי יסוד
 הנ"ל, וז"ל: דוקא בשבת, דהמצוה
 עושין אנחנו שנשבות בשביעי,

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהרדכ"ה מה"ר מאיר זצ"ל

**אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד
 דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.**

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א תח' יורש וואס טוהט עס שוין
 אסאך יארה צו העלפן איד.
 וועט עס טוהן פאר אייער ישועה
 פרייוואט, בנאמנט, קאנפידענציעל.
- יעדע נאמען איז א באוונדערע
 שטיין, באוונדערע עבודה און
 תפלות פאר א לענגערע צייט.
 אלעס ווערט געטון מיט גרויס
 איבערגעבענקייט. מיט כוונה,
 במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע
 כח.
- משרייבט די נאמען נוסח אויפן
 שטיין סיי פאר מען באקט די
 חלות און סיי נאכדעם אזוי אויף אלע
 שיטות. די שטיין בלייבט אין דעם
 אויפגען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן
 שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים וועט מען ווי עס ווערט מוקים די
 ווערטער פון אריה"ק אויפן הארץ יצחק חלב (אנציערע וין הארץ צו אריינשטעלן), שיהיה להם
 לשמים טובה (ספרות ד' מאנעם מנחם), ונראה להם (וועט עסן וועט וואונדער).
 מקור: עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים וועט-קוקט מכן דורות ישרים

917-635-3883 dorosyesharim@gmail.com

**צופירענע
 עלטערען פון
 מכן דורות
 ישרים זאגן:**

מיין קינד איז
 געווארען א
 אנדערע
 מענטש. ער לערנט
 מסר, ער וויל
 ענדיגען א מסכתא

מיין ווון בעהט
 מיין יונגע מיין
 אויך 5 מינוט
 פאר סוף זמן קריאת
 שמע

מיין יצחק האט
 פילטער
 מיין יצחק האט
 געמאכט פארדעם
 נישט וויסענדיג וואס
 מיין בחור טוהט

כהאב
 אינגעלייבט זעהן
 הצלה מיט
 מיין קינדער נאכען
 מנזר וין פאר מיין
 חברים קינד

וההיזק יהיה לחולה שיסתכן, לכן לא שייך בזה
 הכלל דשלוחי מצוה אינן ניזוקין. אבל ביוה"כ
 [דזה נוגע ליוולדת בעצמה אם תאכל, בזה
 אמרינן] דשפיר מתענה, כיון דלא שכיח הזיקא,
 ויסמוך על שלוחי מצוה אינן ניזוקין שלא יסתכן
 ע"י תענית, עכ"ל.

והנה לפי דברי האבנ"ז יוצא איפוא, דגבי שבת,
 רק איש אחר מותר לעשות מלאכה לצורך
 החולה בדבר שאין בו צורך כל כך, אבל החולה
 בעצמו - אסור, כיון דלעצמו אמרינן שם ליש
 לסמוך על הכלל דשלוחי מצוה אינן ניזוקין.

אבל בסמ"ק תנ"ה תירץ האבנ"ז באופן אחר
 החילוק בין שבת ליוה"כ, ולפי תירוץ שם ליכא
 חילוק בשבת אם החולה עושה בעצמו המלאכה,
 או ע"י אחר. וז"ל: הנה בדין זה אם שבת הותרה
 אצל פקול"ג, או רק דחוויה, יש שערוריה גדולה.
 והרמב"ם (פ"ב שבת הל"ג) כתב וז"ל: ואלו
 האפיקורסים שאומרים שזה חילול שבת [לחלל
 שבת לצורך חולה], עליהם הכתוב אומר 'גם אני
 נתתי להם חוקים לא טובים', עכ"ל. ומבואר
 מדברי הרמב"ם, דבאמת אינו חילול כלל, ושבת
 הותרה אצל פיקוח נפש. וכיון דשבת הותרה אצל
 חולה, לא שייך בזה הכלל דשלוחי מצוה אינן
 ניזוקין שהתורה הבטיחתו 'ולא יחמוד איש את
 ארצו' כדי לקיים המצוה, דהכא בלא זה ההבטחה,
 יתקיים המצוה דשביבת שבת במה שישבות
 משאר דברים, דהרי הדברים שהם לצורך פיקוח
 נפש, חשיב כאילו אינם מלאכה כלל, ולכן אין בזה
 ההבטחה כלל, ומותר לעשות המלאכה לצורך
 החולה, ואפילו החולה בעצמו, אף דלא שכיח
 הדיקא. אבל ביוה"כ, אף שמוותר לו לאכול, מ"מ
 סו"ס מצות 'ועניתם' לא יקיים, שהרי תתיר לו כל
 מאכלים ומשקים שכולם לצורכו, ובמה יתענה.
 ולכן בזה שפיר נאמר הכלל דשלוחי מצוה אינן
 ניזוקין כל שאין שכיח הזיקא.

לע"נ הב' משה אריה ב"ר עקיבא יוסף רבינוביץ ע"ה יא"צ ג' אב
אלה הדברים. בספרי פרשה זו: מה תלמוד לומר
 'אלה הדברים', מלמד שהיו דברי תוכחות, שנאמר
 'וישמע ישרון ויבעט', כיוצא בו אתה אומר דברי
 עמוס וגו', שהיו דברי תוכחות, שנאמר 'שמעו הדבר
 הזה פרות הבשן' וגו', כיוצא בו אתה אומר 'ואלה
 הדברים אשר דיבר ירמיה' וגו', ומה תלמוד לומר
 'אלה הדברים', שהיו דברי תוכחות וכו', כיוצא בו
 'ואלה דברי דוד האחרונים מלמד
 שהם דברי תוכחות' וכו'.
 והענין של דברי תוכחות הוא כדי
 להכניס יראת ה' בלב, שיראה
 שמלך מלכי המלכים הקב"ה
 עומד עליו ורואה במעשיו, ומיד
 יגיע אליו היראה (הג"ה ריש
 או"ח). וזה שנאמר 'מוכיח אדם
 אחרי חן ימצא', ובמדרש רבה
 (פרשה זו אב:) 'מוכיח' זה משה,
 'אדם' אלו ישראל וכו', 'אחרי'
 בשביל להביאן אחרי. והיינו

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע זיין ביי די
 ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **צדקת**
הצדיק - לובלין, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף**
ענגיל - ויען, **בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול** - הר המנוחות
 אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים
 צו זיין זייערע הבטחה!
געדענקט "מקח בלייבט מקח"!
 732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

דשבת אצל חולה דומה לטומאה בציבור, אי דחוויה, אי הותרה הותרה. א"כ אין ראייה מתו"כ
 לדין דקיי"ל טומאה דחוויה, דתו"כ לשיטתו כנ"ל.
 בהוספי' עוד, וז"ל: ואילו הכסף משנה שכתב דשבת דחוויה אצל חולה, לא קשיא לשיטתו, דהרי הוא
 כתב (פ"ב שבת ה"ד) דאין מחללין על שאר צרכים של חולה שאין במניעתם סכנה.

א והוספי' עוד, וז"ל: בתורת כהנים (פ' ויקרא דבורא דחובה פ"א) אמרו 'שבת הותרה מכללה
 להתרפאות'. ומלשון כזה 'הותרה', דייק הש"ס (יומא ז') דטומאה הותרה בציבור. וא"כ מפורש בתו"כ
 בהוספי' עוד, וז"ל: ואילו הכסף משנה שכתב דשבת דחוויה אצל חולה, לא קשיא לשיטתו, דהרי הוא
 בציבור, וכן ס"ל לר' יהודה ביומא שם דטומאה הותרה בציבור. וא"כ לפי הכסף משנה (רפ"ב שבת)

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

לפרש ברכת משה רבינו ה' אלהי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים, כשאתם בבחינת ש'ה' הוא אלהי אבותיכם' לבד, ואתם יורשים זכות אבות, אז 'הנה יוסף עליכם ככם אלף פעמים', כלומר מוכרח אני לברך אתכם בבחינת מדה וגבול, כמאמר חז"ל בספרי עה"פ זה שאמרו ישראל למשה קצבה אתה נותן לברכתינו, אמר להם לא, זו משלי, אבל 'הוא יברך אתכם כאשר דבר לכם', ולכאורה אינו מובן וכי מה איכפת לו לברך משלו עד אין שיעור וערך. ואמנם שאמרו להם כי ח"ו כשאינכם בבחינת עושים רצונו של מקום יתברך על השלימות הראוי, לא שייך לומר 'כוכבי השמים לרוב', כי אתם נכנסין בגבול, ומוכרח אני ליתן קצבה לברכותיכם שיוסף עליכם ככם אלף פעמים, וזו הוא משלי, שעתה לפי העת הזאת לא אוכל לברך אתכם יותר, אבל הלואי שתזכו אשר 'יברך אתכם כאשר דיבר לכם', שתזכו להדבק בו יתברך ויברך אתכם בברכה שאין לה שיעור וערך כאשר דיבר לאברהם 'אשר אם יוכל איש למנות' עכ"ד.

וזה כוונת המסורה 'הנכם היום ככוכבי השמים לרוב', אמנם עדיין יש לכם איזה מדה ומספר, (עי' במפרשי רש"י שביארו שלא היה כעת כוונת משה על ריבוי בלי מספר, שהרי אמר על זה 'יוסף ה' עליכם אלף פעמים'), יען ש'הנכם הולכים איש אחרי שרירות לבו', וכל זכותכם הוא רק בבחינת ה' אלקי אבותיכם' מצד זכות אבות, ועל כן אני מברך אתכם רק בברכה 'יוסף עליכם ככם אלף פעמים', אמנם הוא יברך אתכם כאשר דיבר לכם בלי מדה כלל. ומובן לפ"ז מדוע ברכות אלו הם בתוך ספר דברים שהם דברי תוכחות לישראל, כי גם זה הוא חלק מהדברי תוכחה שצריך לברך אותם תוך גבול ומספר.

לכונת והצלחה ש.ב.ש.ה.

כי תבואו לראות פני מי בקש זאת מידכם. דקדק באהל יעקב האי 'זאת', שפת יתר הוא. ונראה דהאלשיך הק' פ' הפסוק (שמות לד:כג) 'שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון ה'', דהכוונה מפני שבצלם אלהים עשה את האדם, והכרת פניו של אדם ענתה בו, כי על פי דרכו ומעשיו כן צוהר פניו יזרח, ואם פוגם בחטא, נפגם הצלם אלהים אשר על פניו. ואמר קרא שבתא כן לירושלים שלש פעמים בשנה 'את פני האדון ה'', 'את' כמו 'עם', כלומר עם צלם אלהים, שלא יחסר מזיוו. ולפ"ז יש ב' פירושים ב'את פני האדון ה'', או כפשוטו לראות ה' במקדש, או המתייחס אליו, שיביא עמו פני ה'. והנה זה שאין

שיצייר תמיד שהש"ת עומד לפניו וילך אחריו. וכן ע"י היראה בא לתשובה על העבר. וכן נדרש בגמרא לשון יראה על תשובה כמו שאמרו (ע"ז יט.) 'אשרי איש ירא את ה'', 'אשרי מי שעושה תשובה כשהוא איש. וכן בברכות (יז.) נדרש 'ראשית חכמה יראת ה'', תכלית חכמה תשובה וכו', וזה מורה 'אלה הדברים', שהוא כמו 'זה הדבר', בלשון יחיד, שזה מורה שהוא מפורש לגד ענינו עד שיאמר עליו 'זה' כמראה באצבע, וכן 'אלה הדברים', וזה היה כח משה רבינו ביחוד שנתבא ב'זה הדבר'.

ומייתי מעומס דכתיב ג"כ 'שמעו הדבר הזה', והיינו דברי תוכחות שהאיר לראות שמלך מלכי המלכים עומד עליו. וזה ג"כ 'מוכיח אדם אחרי' בשביל להביאן 'אחרי', להיות 'אחרי ה' אלהיכם תלכו', ויהיה מלך מלכי המלכים הקב"ה עומד לפניו. וכן מה שנאמר 'ואלה דברי דוד האחרונים', דכתיב 'ואלה' שהוא מפורש עד שיהא מראה באצבע, וכתיב בדוד 'איום הגבר הוקם על', שנדרש (מו"ק טז:) שהקים עולה של תשובה, שתשובה בא ע"י יראה.

ומייתי אחר כך כיוצא בו דברי קהלת בן דוד, אף ששם לא נזכר לשון 'אלה', או 'זה', אך שלמה המלך שהיה מוכרח למדת מלכות, היה ג"כ כמו משה רבינו שהיה מפורש כמראה באצבע ע"י מהימנותא שלימותא שמלך מלכי המלכים עומד עליו ותמיד עומד לפני המלך וכו'.

ושבת זמן תשובה, וכמו שאמרו (פרקי דר"א פ"ט) טוב להודות לה', שכל מי שמודה ועוזב ניצול מגיהנום, שכן מורה מדת מלכות שנקראת 'זאת' כידוע, שמורה ג"כ שמפורש לגד ענינו ע"י אמונה שמלך מלכי המלכים עומד עליו, ומיד יגיע אליו היראה, וכמו שמוזב (זוהר ח"א ה:) שבת דמעלי שבתא איהי יראה ושריא בה יראה, ועיד"ז בא לתשובה כאמור. וזה שאמרו (תמיד כח.) שכל זמן שתוכחות בעולם נחת רוח באה לעולם טובה וברכה באין לעולם, והיינו בשבת, דאיתא (בר"ר יט) ומה נברא בו לאחר ששבת, שאנן ונחת וכו' טובה וברכה. וזה שנאמר 'מוכיח אדם אחרי', שזה מורה על קדושת השבת שמלך מלכי המלכים עומד עליו, 'חן ימצא', כמו שאמרו (בר"ר טד:) עולמי עולמי הלואי תהא מעלת חן לפני בכל עת כשם שהעלית חן לפני בשעה הזו, שבשבת כל הבריאה מצאה חן בעיניו. ותיכף בכניסת השבת כתיב 'ירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד', שנדרש (שם היג) על כל ההיפך, שראה הש"ת שמזה יהיה טוב מאד שאז נתקן הכל.

לע"נ הג"ר אהרן סודיך ב"ר חנוך זצ"ל יא"צ ד'אב

ה' אלהיכם הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים לרוב. במסורה ב"פ 'הנכם', 'הנכם היום ככוכבי השמים', 'הנכם הולכים איש אחרי שרירות לבו'. ויש לפרש השייכות בהקדם מה שכתב בסה"ק באר מים חיים בפרשתן

ליתר פרטים, וכן לקבלת גיליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

"הופיע ויצא לאור"

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלקוט מתוך גליונות
"מליצי יושר"
שיוצא לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

הג"ר שלום אייזן זצ"ל
בעת הספרו בשעת הלוייה
של מרן בעל החזון
יחזקאל, הכריז:
"נצטויתי מאת רבינו
לפרסם שהבטחתי שימליץ
טוב למי שילמוד בספריו.
וכן למי שיפיץ את חידושי
תורתו".
(ברכות אפרים אור"ח ח"ב עמ'
רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות
הספרים המוכרות
המפצה ראשית: גריינפלד
718.633.8103

ליתר פרטים, וכן לקבלת גיליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצוה עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף י' וז"ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, וזוהר זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

לע"נ הב' אליהו ב"ר יצחק חרץ ע"ה יא' צ"ה אב
גדר ספק בין השמשות. המהר"ל (גור אריה שבת לד.) כתב וז"ל: ויראה דלא אמרינן הכלל ד"ספיקא לחומרא", רק בשאר ספיקי דעלמא, אבל לא בספק של בין השמשות, איננו ספק שאפשר לדעת אם הוא יום או לילה ואין אנו יודעים, שזה דוחק גדול לומר שכל התנאים והאמוראים דפליגי בבין השמשות לא היו יודעים דבר שאפשר לדעת. ועל כרחך דבין השמשות באמת אי אפשר לעמוד עליו אם הוא יום או לילה וכו'. ונראה דלמשה רבינו ע"ה נמי היה מספקא ליה בבין השמשות אם הוא יום או לילה, ולכן אמרינן ביה ספיקא דרבנן לקולא, עכ"ל.

וכתב הגר"ר יוסף ענגיל (גליוני הש"ס שם) וז"ל: ונראה דכוונתו, דכיון דהוא דבר שלא ניתן לעמוד עליו כלל, לכן זה מורה היות בו ב' הענינים באמת, ענין היום וענין הלילה, ולכן לגבי דרבנן אזלינן להקל בספיקו, כיון שאין זה ספק של טעות לגמרי כשאר ספיקות, דאם הוא כך אינו כך, ואחד מב' הצדדים טעות בהכרח. רק בביה"ש אם מקילין מפאת ספק יום, הרי יש בו באמת ענין יום, כיון שהוא זמן שלא ניתן בטבע לעמוד עליו שאיננו יום. וכן להיפוך, כאשר מקילין מפאת ספק לילה וכמוכבן. וכן ממה שאין בזמן ההוא זריחות השמש כביום גמור, וגם לא נסתלק השמש לגמרי כמו בלילה, מוכח היות לו ב' הענינים, שכבר הותחל בו ענין לילה, ועדיין בו ענין יום, כן נראה כוונתו.

והנה לשון הברייתא (שבת לד:) "מטילין אותו לחומר שני ימים", לשון זה מתפרש ג"כ דביה"ש אינו אסור מתורת ספק, רק דיש בו באמת ענין ב' הימים, דיש בו באמת אותו לחומר שניהם כפי היות בו ב' הענינים באמת וכו'. ולפי"ז קצת צ"ע בהא דאמרינן (שבת לה:) דהעושה מלאכה בב' ביה"ש חייב חטאת ממ"נ, ואמאי, נימא נמי דגם על שניהם יחד יופטר מפאת שלא עשה המלאכה בשבת גמור, וכי היכא דפטור בביה"ש הא' מפאת שאינו שבת גמור דיש בו ג"כ ענין יום ערב שבת, כך הרי היה ראוי

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

האמונה שלו בתפילה היתה מיוחדת, תשמעו מעשה מבהיל, הרבנית נפטרה בליל שבת, היא היתה חולה, ביום ו' בצהריים הלכתי איתו למנחה, וכל הדרך הטריד אותו מצבה של הרבנית, ואמר לי 'אני מקווה שהשבת תעבור בשלום', ואני ידעתי שהרבנית חולה, וניסיתי להרגיעו, והוא לא נרגע, ולמעשה הרבנית נפטרה. במוצ"ש לפני הלוויה, ישבו בביתו כמה ממקורביו, והוא סיפר שמיום עומדו על דעתו נהג ביום ו' בשחרית בשמו"ע ב'והסר ממנו יגון ואנחה', היה מוסיף את המילים 'ולא תהא צרה ויגון ואנחה ביום מנוחתנו', ובאותו יום שיש שכח להוסיף! כמה שהתפילה היתה אצלו בחוש אמונה. כמה ימים לפני פטירתו של מרן הגר"י אברמסקי זצ"ל, כשהיה כבר במצב של ערב גסיסה, נכנס הגאון רבי ישראל זאב גוסטמאן זצ"ל לבקרו, היטה מרן הגר"י את ראשו ככבודו לעברו של האורח, ושאלו 'מה חידשת היום?' והגר"י גוסטמאן ענה שעסק בסוגיא מסוימת בזבחים יש שם קושיא ותירוצ' מרבינו חיים הלוי, ולפי דעתי אמר 'דברי רבי חיים מוקשים ותמוהים'. כשסיים את דבריו, התרומם מרן הגר"י בשארית כוחותיו ואמר לו: אני אסביר לך את החידוש שרבי חיים אמר בסוגיא זו, ותיווכח לדעת שדבריו נכונים וברורים, לא מוקשים ולא תמוהים. וחזר על החידוש בחשק ובהתלהבות שכזו כאילו אתמול שמע אותו, הגר"י גוסטמאן השתומם והיה מלא התפעלות מהמחזה שנגלה לנגד עיניו, והתבטא שמי ששמע אותו לא האמין שמרן הגר"י היה במצב כה קשה.

פנים יפות' לבעל הפלא"ה

בעל הפלא"ה בהקדמה לספרו כתב, וז"ל:

'כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה'

רק הבהמה בזזנו לנו. פירש"י: גבי סיחון היה הביזה חביבה עליהם כתיב 'בזזנו', וכשבאו לביות עוג היה מבזה בעיניהם, ולא לקחו אלא כלי כסף וזהב. ויש להוסיף ליתן טעם, משום דגבי סיחון לא כתיב 'לא השארנו שריד' עד לאחר שכבשו את העירות, אז כתיב 'לא השארנו שריד', ואילו גבי עוג כתיב בשעת המלחמה 'עד בלתי השאיר לו שריד', א"כ י"ל דבסיחון היו כמה פליטים שנסו מן המלחמה והודיעו לעירות שיברחו עמם ויבריו הכסף וזהב ובהמות, ולא מצאו אלא הביזה שלא היה אפשר להבריש במהירות. אבל גבי עוג דכתיב 'עד בלתי השאיר לו שריד', לא היה נודע עד שבאו ישראל לכבוש אותם, ומצאו כל הכסף והזהב בשלימות, לכן מקרעים ומשליכים את המלבושים.

'דגל מחנה אפרים' להרה"ק רבי משה מחנה אפרים ב"ר יחיאל מיכל זי"ע

בעל 'אהבת ישראל' מייזניץ זי"ע היה אומר:

ללמוד ספר 'דגל מחנה אפרים', מסוגל לבנים טובים

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן וגו'. הנה הדקדוקים כבר מבוואר בקדמונים, ונראה לי שמשא אמר תוכחה זו שממנה יקחו ויבינו מוסר השכל כל ישראל בין צדיקים בין בינונים בין רשעים, וזהו 'אל כל ישראל'. ואמר 'בעבר הירדן' דהנה איתא בשם אא"ז זללה"ה דאמרו 'כל הדר בארץ ישראל דומה כמי שיש לו אלהי', היינו מי שדומה בעיניו שדר בארץ העליונה שקרוב לקוב"ה: 'דומה לו כמי שיש לו אלהי', ובאמת אין לו. ומי שדר בחוץ לארץ, היינו שדומה לו שעדיין לא נכנס בארץ העליונה, בזה 'דומה כמי שאין לו אלהי', אבל באמת יש לו, עכ"ד. וזהו 'בעבר הירדן', פירוש שידמה לך תמיד כאילו אתה מעבר לירדן, שעדיין לא נכנסת לארץ העליונה, הגם שלמד הרבה ועשה מצוות הרבה, מ"מ דומה לו כאילו לא עשה, שצריך לעשות כל מצוה בדחילו ורחימו, ועי' התורה והמצוות זוכה לענוה, ולא עוד אלא שנעשה כמעין המתגבר וזוכה לדברים הרבה, ועל כן יאמר אם עשיתי כתיקוני, האין ענוה שלי, והיכן הדברים הרבה, והיכן המעיין המתגבר, וזהו כנגד התלמיד חכם.

וכנגד הבינוני אמר 'בעבר הירדן', דהנה האדם בינוני עושה מצוות הרבה, ואם נזדמן לו עבירה ח"ו, ג"כ עושה, וכנגד זה אמר 'בעבר הירדן', שידמה לו בשעה שנזדמן לו העבירה שהוא כבר עבר לארץ עליונה והתחיל לזנוס לעבודת השי"ת, ואין אעשה העבירה ח"ו ואכנס למדבר שהיא שליטת הס"מ רח"ל, שהוא נחש שרף ועקרב, שהוא השטן הוא היצה"ר הוא מלאך המות (ב"ב טז.), שהוא שורף האדם, כמו שמתחילה בוער בו לעבור העבירה, כן אח"כ שורף אותו מן העולם, ו'עקרב' פירוש 'עקר בית', שהיא השכינה שהיא בלב אדם, וזהו 'במדבר' כנ"ל והבן, וזהו נגד הבינוני.

ולרשעים דהנה כשאדם מתחיל לעבור עבירה, נותן ח"ו כח לסט"א, ומחמת זה הולך ומתגבר עליו, וזהו עבירה גוררת עבירה, ומחטיא אותו נחש אשת זנונים, והוא נחש שרף ועקרב שבווער בו לעבור עבירה ולהגדיל על הקדושה ח"ו, וזהו רשעים מהפכין מדת הרחמים למדת הדין ח"ו, וזהו 'בעבר הירדן', פירוש שעובר בבחינת שהיא 'הירדן', היינו 'הר דין', שהוא מלא דינים, ומגביר אותו ומהפכים מדת הרחמים כנ"ל.

שיהיה גם בב' ביה"ש, ולא הי' לנו לומר ממ"נ כיון דיש באמת ב' הענינים.

לזכות אלעזר חיים בן הינדא להצלחה בכ"ע

אלה הדברים אשר דבר משה. וברש"י: לפי שהן דברי תוכחה ומנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום, לפיכך סתם הדברים והזכירן ברמי מפני כבודו

הולך בדרך ה' בביתו, ובא רק לראות פני מקדש וירושלים, על זה חרה להקב"ה, וזה 'כי תבואו' רק 'לראות פני, מי בקש זאת' דייקי 'מידכם', העיקר שאני אוכל לראות פנים ותבואו עם צלם השלם, ואז תוכלו לראות פני ה'.

ומו"ח הג' נ"י פי', 'כי תבואו לראות פני', אם בקשתם לראות פני, 'מי בקש זאת' דייקי שע"י 'רמוס חצרי' תקבלו פני, הלא אפשר לקיים זאת גם ע"י קבלת פני צדיק דהוי כקבלת פני השכינה, והם עשו להיפך שביזו ת"ח, וכגמ' שבת (דף קיט:) שביט ראשון חרב על שביזו ת"ח, ועל כן חרה להקב"ה.

ידע שור קונוה וחמור אבוס בעליו, ישראל לא ידע, עמי לא התבונן. משל למה הדבר דומה, לשני שוורים שעומדים בדיר אחד אצל האבוס, האחד אכל ככל אשר יכול, והשני צמצם ולא אכל אלא ההכרח, אמר השור האוכל להשור המצמצם: שוטה, למה אין אתה אוכל לשובע נפשך ממנעה הטוב אשר לפנינו, ראה איך בשרך רזה עליך, וראה מראה גופי השמן והדשן. ענה לו חבריו: לימים עוד אענה לך תשובה. לא היו ימים מועטים עד שבא בעל השוורים להוציאם מהדיר, לזה השור הטוב הולך לטביחה, ולזה הרזה לקח לעבודת חרישה. וכאשר הלך השמן אל הטביחה, צעק אליו הרזה: ראה, איך עלתה לך אכילתך הגסה ודישון בשרך. ענה השור בבושת פנים: צדיק אתה וחכם ואין לי להשיב. כי עתה נהפך הגלגל, כי אז כאשר אמר לו חברו: אל תאכל הרבה, כי הם מדשנין לשחיטה. שחק עליו, וענה לעומתו: אתה כפגר מובס, לך ישחטו, כי מה צורך בך, אמנם אני שור שמן ויפה חי וקים אני. ועתה אדרבה, חברי עוודנו בחיים עובד ואוכל, והוא נלקח לטביחה.

הנמשל מובן מאליו, וכמו שאמרו (תמיד לב.): עשרה דברים שאל אלכסנדרוס מוקדון את חכמי הנגב, מה יעביד איניש ויחיה, ימית עצמו. מה יעביד איניש וימות, יחיה את עצמו. ומובן בזה המשל.

והנה מה שהשור מכיר והולך אחר בעליו ואבוסו, גם אתה תבין שלרעתו הוא, והשור עצמו אינו מתבונן כי בעליו זה שנותן לו לאכול הוא לרעתו, ולמה אין אתה נוטל מזה משל לנפשך שלא לילך בשרירות לבך אחר עצת יצה"ר.

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר: כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה.

תולדות הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

בואו במגע ומשוו עם גדולי החסידות, השפיע עליו השפעה עצומה, עולם החסידות שהיה זר לו ורחוק ממנו עד עתה, נעשה לפתע פתאום קרוב ללבה, עולם חדש נגלה לפניו, והוא נמשך אחריו, האברך המתנגד נתפש לחסידות, רעיונות החסידים מצאו הד בלבו, והוא התחיל רוחש אמונה בצדיקים, אולם יותר מכל האדמו"רים שהכיר, שבה את לבו האדמו"ר מאיזביצא ר' מרדכי יוסף ליינר זצ"ל בעל 'מי השלוח', וקבלהו בפשטות ובלבביות.

כידוע היה ר' מרדכי יוסף אחד מגדולי חסידי קוצק, ובשנת ת"ר נפרד מקוצק במשכו אחריו חסידים רבים ונעשה אדמו"ר, בין גדולי החסידים שעזבו את קוצק ונהו אחריו, היה ר' לייבלה אייגר שהיה כרוך אחריו עוד בימי היותו בקוצק. התודעותו של ר' צדוק אל האדמו"ר מאיזביצא היתה בדרך עקיפין ע"י ר' לייבלה אייגר, בהיות ר' צדוק אצל הרב ר' משולם אשכנזי רבה של לובלין בעת ההיא בקשר עם ההיתר מאה רבנים, מצא שם אברך אחד שהיה שוקל וטר עם הרב באיזה ענין הלכה, האברך משך את תשומת לבו של ר' צדוק, והתעניין לדעת מי הוא, וכשהוגד לו שהאברך הוא נכדו של הגאון ר' עקיבא אייגר, והוא עצמו חסיד של הרבי מאיזביצא, אמר ר' צדוק: 'אם הרבי מאיזביצא הוא בעל כח כזה לעשות חסיד מנכדו של ר' עקיבא אייגר, רוצה אני להתודע אליו, ונסע לשם.

בבואו לאיזביצא קבלו הרבי בסבר פנים יפות ושאלו: 'אברך מה שמך?' השיב ר' צדוק: 'אם כבודו רבי, עליו לדעת את זאת בעצמו'. אמר לו: 'צדקת בני, ושמה באמת אינני רבי'. והמשיך לשאול אותו 'האם בר אוריון הנך', ענהו ר' צדוק 'הן'. שאלהו האדמו"ר 'במה אדע זאת', ענהו: 'בחן כבודו אותי ויוכח' אמר האדמו"ר: 'ומי יודע אם אני בעצמי יודע ללמוד', אחרי כן שאלהו על אביו מי היה ומה היה, וכשענהו כי אביו היה אמנם מתנגד, אבל אהב את החסידים ורביהם. אמר האדמו"ר: 'א"כ יודע אני מזה שהנך בר אוריון, דאמרו (שבת כג.) 'זרחים רבנן הוה ליה בני רבנן'. בסיום השיחה בקש ממנו ר' צדוק חתימה על היתר מאה רבנים, ונתן לו, ובשעת הפרידה אמר הרבי מאיזביצא: 'אברך מאחר שבאת, השאר כאן לשבת', שמע לו ונשאר, והיה בכל הסעודות, אבל בסעודה שלישית סיפר אח"כ ר' צדוק 'חתה הרבי גחלי אש על לבי'.

של ישראל. ותמהו המפרשים הרי תיכף פרטנו חטא המרגלים בפרשה זו, והעגל בפרשת עקב וכו'. ויש לומר על פי דברי התולדות יעקב יוסף (פרשת שמות א') בשם מהר"ל פיסטנר, עה"פ 'כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם', ואמר דפסוק זה מדרש מרישה לסיפיה, למה 'גמר חסיד' שנפגמו החסידים, 'כי פסו אמונים מבני אדם', שהדור נתקלקל רח"ל ואבדו האמונה, וזה גורם ג"כ בצד מה להביא להצדיקים איזה פגם בדקות. והנה אמר 'אשר דבר משה אל כל ישראל', והיינו להצדיקים ולהמונים עם. והתחלת הדיבור היה להצדיקים המבינים גם רמזים, להם הוכיחם ברמז, אבל לההמונים עם שאינם מבינים ברמז, להם הוכרח לפרש הדברים. והא בהא תליא, הצדיקים שהיה אצלם הפגם בדקות, ברמז נתקנו, משא"כ ההמונים שחטאו במעשה גשמיים, מוכרחים לתקן בפירוש, במעשה.

לזכות ולרפור"ש יע"ב.

ביאה שלא לשם קידושין. איתא בתוספתא (קידושין פ"א ה"א): ובביאה, כל ביאה שהיא לשם קידושין מקודשת, שאינה לשם קדושין אינה מקודשת. ובמגיד משנה (גירושין פ"י הי"ט) מפרש מה שאמרו 'שאינה לשם קידושין אינה מקודשת', דהיינו כל זמן שלא נודע לנו מפורש שביאתו היא לשם קידושין, לא אמרינן שבעל לשם קידושין, ואינה מקודשת, עכ"ד. וכתב החזון יחזקאל (שו"ת סי' י"ג), וז"ל: באמת הענין הנידון בתוספתא אינו סובל פירוש זה, דאטו תנא דתוספתא איירי שם בחקירת דעת הבעל אם בסתמא הוא בועל לשם קידושין ועושה מעשה קידושין או לא, הלא התוספתא דנה שם בעיקר דין קידושין ביאה כיצד, דומיא דמירי שם ברישא בעיקר דין

'רבינו בחיי' לרבינו בחיי ב"ר אשר זי"ע

הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זי"ע היה אומר:

סגולה גדולה לפרנסה ללמוד הספר 'רבינו בחיי'. וסימנך: מאן דהיה 'חיי', יהיה מזוני.

ספר דברים. מפני שהספר הזה הוא החמישי והאחרון לכל חומשי התורה, על כן רציתי להשכיל בכאן סדור חמשה חומשי התורה לה נתיחדו זה אחר זה בסדור הזה שהם מסודרים בתורה וכו', מה שפתח תחלה בספר בראשית, מפני שחידוש העולם הוא שרש האמונה, ומתוך אמונת החידוש תתבאר ההשגחה, ומתוך ההשגחה יתבאר עונש ושכר, ולפי שהענינים האלה הם עקרי התורה, לכך נתיחד ספר בראשית בחידוש עולם ובהשגחה על האדם שנמסרו בידו מ"ע ומצות ל"ת, ולענין השכר כשהניחוהו בגן עדן, ובענין העונש כשגרש אותו משם, גם ספור המבול מופת גדול ועדות ברורה על החידוש ועל ההשגחה ועל העונש והשכר, כי נח הצדיק ובניו נמלטו לזכותם, ובני הדור נאבדו לעונשם. ואחר ספר בראשית נתיחד "ואלה שמות", שבו סיפור האבות אברהם יצחק ויעקב שהחזיקו באמונה והיו שורשי היחוד, ועל כן נסמכה יחד "בראשית" ו"אלה שמות", כי אמונת החידוש תביא האדם לאמונת היחוד.

ואחריו ספר ויקרא שהוא סיפור הקרבנות, וידוע כי עיקר היחוד הם הקרבנות שהם קרוב הכחות זה בזה עד הסבה הראשונה יתעלה, כי הצדיק ע"י הקרבן מיחד לאותו המחדש יתעלה. ואחר ספר ויקרא נתיחד ספר במדבר סיני שבו הספור בענין ארץ ישראל, ונסמכה זה לזה לבאר כי אין הקרבנות כי אם בארץ ישראל, כי תיכף שקבלו ישראל התורה בסיני, היו ראויים להכנס לארץ, לולא חטא המרגלים שעכבם במדבר ארבעים שנה. ואחר ספר במדבר סיני נתיחד הספר הזה שהוא "אלה הדברים" ולפי שאין עיקר ישובן של ישראל בא"י בשני המקדשים שעברו כי אם בגאולה אחרונה שאין אחריה גלות, לכך רצה לחתום בספר הזה שמדבר בסופו בגאולה אחרונה שהיא ענין חידוש העולם והוא תכלית בריאת העולם, מעין ספר בראשית שפתח בו על דרך געוץ סופן בתחלתן בכל קשור חמשה חומשי תורה זה אחר זה, כי החידוש סבת היחוד, והיחוד ע"י הקרבנות, והקרבנות אין עיקרן אלא בא"י, וישראל אין להם שלמות בכל הזמנים כי אם בגאולה אחרונה שאין אחריה גלות.

'שמן רוקח' להרה"ק רבי אלעזר לעוו זי"ע

כתב בצוואתו, וז"ל: **"כל מי שיזכה אותי וישים עין עיונו בחיבורים שלי יתברך מן השמים וכו', ואם ירצה אחד להדפיס ספרים שלי, הנני להחזיק לו כל ימי מלא חפנה טיבותא ויבורך בברכת השמים ממעל, ויחולו עליו כל הברכות הכתובים בתורה."**

לא תגורו מפני איש כי המשפט לאלהים הוא. פירש"י: כי המשפט לאלהים, מה שאתה נוטל מזה שלא כדין, אתה מזקיני להחזיר לו, נמצא שהטית עלי את המשפט, עכ"ל. כלומר איך יש לך מורא לפסוק את היושר מפני התקיף, הלא אין תקיף כאלהינו, ואין לא תתירא לעשות עול לאלהינו. ואפשר עוד עפ"י מליצה דבא לומר דאין לך לירא מפני התקיף, אחרי שאין אתה עושה המשפט מדעתך ומרצונך, כי המשפט לאלהים הוא, כלומר שאתה דן עפ"י התורה אשר צוה אלהים, וא"כ אין לבעל הדין עליך שום תרעומות, כי אתה לא עשית לו כלום, רק חרצת המשפט אשר צוה אלהים. ולפי מה שכתב האלשיך, שכונת יתרו היה לומר דהדבר העולה ללך גדול יבאנו אל משה, והפטו ללך קטן יפטו הם, אבל משה אמר דין פרוטה כדין מאה, רק 'הדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי'. וזה שאמר משה להם כאן, שגם המשפט העולה ללך גדול יפטו הם, ודלא כמו שאמר יתרו, וזה שאמר הכתוב 'לא תגורו מפני איש', כי אמר משה פן כשיבאו לפניכם איזה תקיף למשפט, יעלה מורא על ראשם ויסלקו עצמן מן הדין, ויאמרו שמישה עצמו דיון דין זה, לזה אמר 'לא תגורו מפני איש', וכל המשפטים תשפטו אתם, רק 'הדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי', אבל מפני שהמשפט עולה ללך גדול, או שזה הוא תקיף, בשביל זה לא תביאו אלי. ואפשר עוד במה שאמר 'לא תגורו מפני איש כי המשפט לאלהים הוא', לפי מה שאמרו 'בזמן שיש דין למטה אין דין למעלה, ובזמן שאין דין למטה יש דין למעלה', וזה שרמז כאן 'לא תגורו מפני איש', כי אם תגורו מפניו ולא תעשו דין למטה, אזי 'המשפט לאלהים הוא', ר"ל תגרמו שיהיה דין למעלה, וה' במשפט יבוא ולא במדת הרחמים.

קידושי כסף כיצד, ובעיקר דין קידושי שטר כיצד. ולכן על כרחך הכי פירושה: ובביאה, כל ביאה שהיא מפורש לשם קידושין מקודשת, אבל כל שאינה לשם קידושין, אף כי שהוא בא אליה משום חיי אישות אינה מקודשת, ותני תנא דתוספתא עיקר דין בקידושי ביאה, שסתם ביאה לשם חיי אישות אינה עושה קידושין.

וכן יש להוכיח ממה שכתב הרמב"ם בריש הלכות אישות, וז"ל: קודם מתן תורה היה אדם פוגע אשה בשוק, אם רצה הוא והיא לישא אותה, מכניסה לתוך ביתו ובוועלה בינו לבין עצמו ותהיה לו לאשה, כיון שנתנה תורה נצטוו ישראל שאם רצה האיש לישא אשה יקנה אותה תחילה בפני עדים, ואח"כ תהיה לו לאשה, שנאמר כי יקח איש אשה ובא אליה, עכ"ל. ומשמע מלשון הרמב"ם שהחילוק בנישואי אשה בין קודם מתן תורה ובין לאחר מתן תורה, אינו רק בזה מה שקודם מתן תורה לא בעי עדים ובוועלה בינו לבין עצמה, ולאחר מתן תורה בעינן עדים.

אך עיקר החילוק הוא שקודם מתן תורה אם רצה הוא והיא לישא אותה, מכניסה לתוך ביתו ובוועלה בינו לבין עצמה בתור אשתו ותהיה לו לאשתו, ודי בזה שנזדווגו לשום חיי איש ואשתו מבלי שום ענין של איזה קנין. אבל לאחר מתן תורה נצטוו ישראל שאם ירצה האיש לישא אשה, יקנה אותה תחילה, היינו שיקדשנה תחילה בקנין קידושין, ואח"כ תהיה לו לאישה.

אבל מה שמכניסה לתוך ביתו לשום אישות ובוועלה, לא מהניא לעשותה אשת איש כמו קודם מתן תורה, וקנין קידושין זה צריך להיות בפני עדים דוקא.

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכל מעשי ידיו, ושמידה עליונה

מבואר בכתבי האר"י, דבעת שהאדם צדיק וחסיד עוסק בתורה ומתפלל בכוונה, ממנו נבראים מלאכים ורוחין קדישין קיימין ועומדים, שאין לך דבר שאין לו ממש, כי אפילו אותו הקול היוצא ע"י הכאת המטה אינו לבטלה, ואין הדיבור ההוא הולך לבטלה ח"ו, אך בודאי הוא שממנו נבראים מלאכים ורוחין קדישין קיימין ועומדים, ואמרו חז"ל כל העושה מצוה אחת קנה לו פרקליט אחד, כי מדיבור האדם נבראים מלאכים טובים, או רעים כפי דיבורו, כי כשהאדם עוסק בתורה, אותם הקולות וההבלים דנפקי מפומיה נעשים מרכבה אל נשמות הצדיקים הראשונים לרדת למטה לתורה לאדם האדם וכו', והכל לפי מעשיו, שאם לומד תורה לשמה, וכן ממצוה שעשה האדם אם היא כתקונה, נעשה ממנו מלאך קדוש מאד, והכל לפי מעשיו ומחשבותיו של אדם בתשובה ומעשים טובים רק להקב"ה בלי פניה עצמית, וזה כל עבודת האדם בעוה"ז בלי פניה עצמית, ובזה זוכה לחיי עוה"ב.

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל

'מבטיח אני להעושים לטובת נשמותי' אלהן יוסף בן שמואל וצפוריה, להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה ידיך'

כשאנו אוכלים מפרי העץ היפה למאכל המחיה את הנפש ומדשן את העצמות, יש להתבונן כי הפרי הזה לא יצא מאליה מהאדמה ללא סבה ומסובב, אלא יש לו שרשים עמוקים ובלתי נראים באדמה, אדם שטחי העני בדעתו ובמחשבתו, אינו חושב כך, אלא אוכל את הפרי, נהנה ויוצא בזה ידי חובת קיבתו, ודי לו בכך, אבל זה שמסוגל להרהר ולהעמיק חשוב, אינו מסתפק באכילת הפרי שמצא מן המוכן, אלא חושב ומתבונן בשרשי הפרי מי הושיבם עמוק באדמה ועבד שם במעבדה עד שעשה כך שמגרעין קטן שהוטמן שם יצמח עץ גדול עם פירות מרובים כל כך להנהיג בהם בני אדם. הוא מגיע למסקנא שזהו כחו של בורא העולם, וכשהוא אוכל ונהנה מטובו של עולם, הוא אומר בכוונה ובהתלהבות את הברכה בורא פרי העץ, המוציא לחם מן הארץ, הוא יודע שמה שהאדם טומן את הגרעין באדמה, זהו רק כדי לצאת ידי חובת הטבע שהטביע הקב"ה בעולמו, וגם למען הבחירה שניתנה בידי האדם שיוכל להטעות את עצמו לחשוב שכחו ועוצם ידו עשו את החיל הזה, ולמען לתת שכר טוב למתבונן ולירא את ה', שיראה בכל את יד ה' ויכריע תחתיו את היצר של כחי ועוצם ידי, והוא הדבר עם המאכל שאדם מכניס לפיו, שידע ויתבונן בכח הבורא ונפלאותיו שהופך את הלחם בקיבתו לדם, והדם הוא הנפש, והוא המקיים את האדם בחיים, כמו שנאמר בחובת הלבבות (שער הבחינה), כי זוהי תכלית האדם, כמו שאברהם אבינו ראה בירה בוערת, ואמר 'מי הוא בעל הבירה?' ובאש הצרופה של הכרת ה' הלהיב לבבות בני אדם, ועוררם להכיר את בעל הבירה היושב על כסא הכבוד למעלה ומשגיח על כל דרכי בני אדם למטה עלי אדמות.

בעל הפלא יועץ רבי אליעזר ב"ר יצחק פאפו זי"ע

הבטיח:

'ממי שאקבל ממנו טובה, אשתדל לשלם לו במיטבא, ולבקש רחמים עליו'

אבילות על חרבן בית המקדש היא דבר התלוי במעשה, ובפרט בזמן בין המצרים ביום ובלילה ליתן אפר במקום הנחת תפלין, ולישב אצל המזוזה, ולומר סדר תיקון חצות, אמנם לא המעשה היא העיקר, רק צריך להיות עין במר בוכה ולב נשבר ונדכה כאבל אם קודר יאנח בשברון מתנים על צער השמים, והכל לפי הידיעה, ולפי רוב האהבה, ולפי זכות הנשמה.

והן אמת כי דלוננו מאד, ואין אתנו יודע מה חסרנו ומה אבדנו ומה גרמנו בעוה"ר, ומהו גלות השכינה, ועד היכן מגיע צערה וצער העליונים והתחתונים, על זה ידון כל הדוים, מ"מ כל אדם אינו חייב אלא כשיעורו, ויצייר בעצמו כאלו אמו חגורת שק, לובשת שחורים ומתעטפת שחורים צועקת מרה קול ברמה מנהמת כיונה, מה הלשון אומרת 'קלני מראשי קלני מזרועי, בנים גדלתי ורוממתי והם פשעו בי', וכזאת וכזאת החי יתן אל לבו דברים הממררים את הלב, וישפוך את נפשו בקול לילה, אולי יזכה ויראה בנחמת ציון ובבנין בית קדשנו ותפארתנו שיבנה בב"א.

'אמרות טהורות' להג"ר בנימין ב"ר לוי חדאד זצ"ל מג'רבה

כתב בהקדמת ספרו, וז"ל:

"והני מברך בברכה המשולשת בני חיי ומוזני לכל הלומד בספרי זה אפילו פעם אחת בשבוע, ברך ה' חילו להיות מוצלח בנכסיו בזכות הרבנים הנזכרים פה, יאריך ימים ושנים ביראת ה', וכל ימיו יהיה דשן ורענן וינצל מכל צרה וצוקה, אמן כן יהי רצון."

לא תכירו פנים במשפט. כתב הרב החיד"א ז"ל, דכיון שמינוי הדיינים היה ע"י הכרת צורת הפנים, כמ"ש בזוהר, לכן הוצרך להזהיר לדיינים שלא יסמכו על חכמת הפרצוף להכיר מי חייב ומי זכאי, וזה שאמר 'לא תכירו פנים במשפט', עכ"ד. ואפשר לרמז זאת בר"ת של 'לא תכירו פנים במשפט', דזה גימטריה תקי"ב, כמספר ר"ת אלו: ה'זהרה ל'הדיינים ש'לא יסמכו ע'ל ח'כמת ה'פרצוף ל'הכיר מ'י ח'ייב ו'זכאי.

'דרכי האמונה' להרה"ק רבי יוסף דוד ב"ר אפרים זי"ע אבד"ק זואלוב (תלמיד בעל יושר דברי אמת)

ועיני לשמיא נטלית וכפי פרישות בתפלה, ועיני בלב נשבר ונדכה נפשי בשאלתי נועם עליהם תבקשו בזה ובבא די יתאמר מילי דשמיא מספרי אשר כתבתי

אם עונך בת ציון, שורש התורה והעבודה הוא השמחה, וכאמרם 'איזהו עשיר השמח בחלקו', כי אין עני אלא מן הדעת, דעת קנית מה חסרת, שהוא בחינת עושר באמת שאינו חסר לנפשו, כי כל מיני עשירות הוא חסר, יש לו מנה רוצה מאתים. ועשירות הדעת, הוא אינו חסר כלום, מחמת שהוא שמח בחלקו, כי חלק ה' עמלו סופי תיבות קו"ה, קו התקוה, ועיד"ו הוא בכח ישמח לב מבקשי ה', ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב. וכשזוכה לשמוח בחלקו אזי דבוק החלק ב'כל', וכדכתיב 'תחת אשר לא עבדת מרוב כל'. והנה ההיפך הוא עצבות, וכנזכר במקום אחר בדברינו עה"פ (קהלת יא): 'אם ימלאו העבים גשם על הארץ ירוקו', כי שורש העצבות הוא ממנה שחורה שהוא בטחול, ושורשו עפר, ונלקח מחמת חסרון התאוות ואהבות חיצוניות, שהוא מיסוד המים "חסד", ומפחד חיצוני או מקנאה ושנאה "גבורה", או שניטל תפארתו ממנו "תפארת", שאין לו במה להתפאר, ומתולדותיהן כיצא בהן, ואז מן האדים העולים מהלב למוח, עיד"ו מריקים כל אלו על יסוד העפר. וזהו 'אם ימלאו העבים גשם', גשמיות, 'על הארץ ירוקו', ועיד"ו התגברות מרה שחורה ונפילת אמונה, וחסר מכל ח"ו, וכדכתיב 'בעירום ובחוסר כל'.

וכידוע מכתבי מר"ן ז"ל (לקוטים יקרים מהרב המגיד אות רצ"א) עה"פ ולא יכול משה לבוא אל אוהל מועד כי שכן עליו הענן, שמחמת עצבות ומרה שחורה, לא יכול השכל והדעת שנקרא 'משה', לשרות על המוח והלב, מחמת הענן והחושך. וזהו 'סכותה בענן לך מעבור תפלה', כידוע הדעה והדיבור לחי עולמים, שהדיבור בלא דעת הוא דיבורי איוב, וכדכתיב 'איוב לא בדעת ידבר', ובאיתערותא דלתתא איתער לעילא, שהענן והחשכות שבאדם גורמים ח"ו עננים לעילא מלעבור התפילה, וכנזכר במקום אחר בדברינו עה"פ 'יצא אל אחיו וירא בסבלתם', ראשי תיבות ס'כותה ב'ענן לך מ'עבור ת'פלה, כי הוא כח סבילה חיצונית שסובל הרע שמשוקע בו, והמסכים המבדילים בינו ובין קונו ח"ו, והולך מדחי אל דחי, וכדכתיב 'בעירום ובחוסר כ"ל', דאמרו רבותינו ז"ל (תנא"א ז: טז) שנטל ממנו הדעת, היינו שאינו יכול לעורר עצמו בכח חלק ה' עמלו, בקו ההמשכה ויש תקוה לאחריתך, כי נפלה האמונה אצלו, ואינו מאמין כי חלק ה' עמו, אתו עמו, להשליך משאו על ה'.

כי מי שמאמין חלק ה' עמו, מאמין "עמו אנכי בצרה", וע"י אמונה זו 'אחלצה ואכבדהו', ישראל נושע ב'הויה' תשועת עולמים, ר"ל שנושעים עם ה' בשני עולמות, בגוף ובנפש, בעוה"ז ובעוה"ב וכו'.

והנה אמרו רבותינו ז"ל (ברכות נה). חלמא בישא עציבותיה מסתייה, וזהו ה'יינו כחולמים', שיישיו משוש כל המתאבלים עליה, כאמרם (ברכות נה): 'לאדם טוב אין מראין לו חלום טוב שלא יאכל עולמו, וכל שנותיו של דוד לא ראה חלום טוב, אז ימלא שחוק פינו, כי טחול שחוק (שם סא). וכשיעביר העצבות והמרה שחורה מהעולם 'אז ימלא שחוק פינו', כי יתעבר שחוק הכסיל מהעולם, ויתעברו העננים מן העולם, וכאמרם (שם נט). שמיום שחבר ביהמ"ק לא נראה רקיע בטהרתו, כאמרם (זוה"ק פ' נח עב): 'לא תצפי לרגלי דמשיחא עד דיתחזי קשת בגוונוהו נהירין, וכד"א 'והיה בענני ענן על הארץ ונראית הקשת בענן וראיתיה לזכור ברית עולם'.

וכידוע אמרו ז"ל (רש"י דברי הימים ג'יא) על משיח 'ענני' שמו, שנאמר 'ארו עם ענני שמיא', שיתגלה נחמו נ'חמו ע'מי 'יאמר ר"ת 'ענני', 'אלהים' ע"י שחטאו בכפליים, שח"ו פגום לעילא ופגום לתתא, ועיד"ו 'סכותה בענן לך מעבור תפלה', כי עונותיכם מבדילים, ולא מתחזי קשת בגוונוהו נהירין, וכשיתגלה הנחמה בכפליים, יתעברו העננים המסכים המבדילים, ויתחזי קשת בגוונוהו נהירין.

וזהו ת"ע 'עונן ב'ת ציון ר"ת עצב"ת, כי עציבתא מסתייע, 'לא יוסיף להגלותך', כי עיקר חסרוני בת ציון מחמת הגלותה, ואז ימלא הארץ דעה כמים לים מכסים, ובהסמיו מן העין שורה הברכה, אמן.